

פעולת צדיק

על שם מהרי"ץ זצוק"ל - גאון רבני תימן ותפארתם

בית הוראה • בית מדרש וכולל אברכים • בית כנסת • כנסים עצרות ושיעורים • ארגון בני הישיבות • מכון להוצאת ספרים רח' קושניר 5 בני ברק • טלפון רב-קווי: 4599-500-404 • דוא"ל: ptz@netvision.net.il

מפעולות צדיק

שירי קודש

הדים נרחבים לאור קריאת קודש של מו"ר שליט"א (שנדפס בעלון הקודם) בדבר השירים הפסולים שנשמעים לאחרונה בחתונות.

קריאת קודש דלעיל התפרסמה גם בשאר קהילות ובעיתונות, רבנים נוספים מבני הקהילה אף הם הצטרפו לקריאה. **ודרוש בהקדם צוות אברכים** שיטפלו בעניין חשוב ונחוץ זה ואשרי מזכי הרבים.

המעוניינים יפנו לטלפון של המשרד: 03-6780070

מלבד זה הופץ קול קורא נוסף כדלקמן:

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו... לעורר על דבר פירצת שירי עגבים, וידועים דברי רז"ל בשבת דף לג. בעוון נבלות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות וכו' אף השומע ושותק וכו' יעו"ש. וכבר נתפרסם מה שכתבנו בקול קורא שאין לשיר אלא מה שנכתב בדיואן מיסוד מהרש"ש וכו'. וזאת למגדר מילתא, שאל"כ אנו נותנים דברינו לשיעורים מה אסור ומה מותר. ובעוה"ר אף שירי גויים מזוהמים הכניסו, ועוד ידם נטויה כמו שנודע לנו... וקורא אני לכל הרבנים די בכל אתר ואתר, ולכל מי שבדיו למחות ולתקן העניין, שלא לעמוד מנגד, [ובעל השמחה יתנה מראש עם הזמר שלא לשיר אך ורק שירים כשרים], והמבחן בשעת מעשה [שם] נשמעים שירים פסולים לקום ולצאת, כי בנפשנו הדבר. כ"ט תמוז ה'תשס"ז ב'שי"ח. הצ' יצחק בכמהר"ג רצאבי ניצ"ו.

פרסום הקומה הכשרה בסלולרי

קידומת המספרים של המכשירים הסלולרים המאושרים ע"י גדולי דורנו שליט"א: 054-84 / 052-76 / 050-057-31 / 41 ואין להחזיק מכשירים אחרים לא מאושרים.

60 שיעורים בקול הלשון

לאחרונה נוספו מספר שיעורים למערכת קול הלשון, ניתן להאזין לשיעורים במספר 03-6171111 שלוחה 1307

שמעו ותחי נפשכם!

חוברת "שנת השבע" בקרוב!

כולל פסקי הלכות שנת השמיטה, ניתן להנציח לע"נ או לרפואה בפלאפון: 052-7635645

עבודת האדם

בתחילת ספר בראשית יש לנו להתבונן בעניין נפלא שנרמז בפסוק, (בראשית פרק ב' פסוק ה') "וְכָל שֵׁחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר... עַל הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לְעִבְדָּ אֶת הָאֲדָמָה", והרי בפרק א' התורה כתבה שכל האילנות כבר צמחו ביום השלישי, והאדם הרי נברא רק ביום הששי, וא"כ מדוע התורה תולה את צמיחת האילנות בעבודת האדם?

אלא צריך לומר ע"פ מה שכתוב בגמרא במסכת קידושין (דף פ"ב ע"ב) תניא, ר'ש בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי צבי קייץ, וארי סבל, ושועל חנוני, והם מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, מה אלו שלא נבראו אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני - אינו דין שאתפרנס שלא בצער! אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי, שנאמר: (ירמיהו ה') "עוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ". למעשה הבריאה כולה צריכה לשמש את האדם שהרי אינו יותר גרוע מבעלי החיים המתפרנסים שלא בצער, אבל כל זאת בתנאי שהוא עושה את רצון ה' ואם ח"ו אינו עושה את רצון ה' אז האדם משועבד לבריאה.

לאחר שיצאנו מתקופה של התעלות רוחנית בימים הנוראים ואח"כ בסוכות בצל השכינה ושבעה אושפיזין ובשמיני עצרת ושבת תורה, יש הרגשה נפלאה של אהבת התורה, איך נמשיך את ההרגשה הזאת הלאה אל תוך ימי המעשה שלא תישחק לנו ע"י שגרת החיים? התשובה לכך היא: "הגשם". כאשר האדם נושא עיניו למרום ומתפלל על הגשמים הוא מרגיש מחובר ותלוי בקב"ה.

ועל דרך הרמז אפשר לבאר את הנאמר בתפילה "משיב הרוח ומוריד הגשם" שע"י שהקב"ה משיב ומחזיר עלינו רוח טהרה ממיאל הגשמיות של האדם מסתלקת ממנו.

יהי רצון שנמשיך להחזיק בהתעלות של הימים שחלפו ונוסיף עוד בתורה ומעשים טובים.

בברכת התורה

הרה"ג רון אל אהרון שליט"א מו"צ בבית הוראה פעולת צדיק

בני התורה הללו ועוד רבים נוספים, הם דור העתיד שלנו, ירבו כמותם בישראל. ידיעה נרחבת בעמוד 4 <<

אסיפת רבני בית ההוראה בבית מו"ר שליט"א

ביום חמישי י"ט תמוז תשס"ז התאספו בבית מו"ר שליט"א צוות רבני בית הוראה פעולת צדיק, ודנו אודות שאלות חשובות שנשאלו במענה הטלפוני, ואף העלו כמה עצות לשיפור מערכת השו"ת לתועלת הציבור היקר. כמו כן הוחלט להוציא חוברת הלכה למעשה בענייני שמיטה לפי מנהגינו ושיטתנו.

המעוניינים לתרום להוצאת העלון לע"נ או להצלחה וכו', יפנו לטלפון: 02-6420535

נא לשמור על קדושת הגיליון, ולהקפיד לחלקו לאחר התפילה

מפעולות צדיק

שבת נופש ביד בנימין בפרשת תולדות

הננו שמחים להודיעכם על קיומה של שבת נופש בבית הארחה "יד בנימין" בפרשת תולדות כ"ח מרחשון ה'תשס"ח בהשתתפות הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א, משגיח צמוד מטעם בד"ץ פעולת צדיק, שמיטה לחומרא.

מחירון	חדרי ג'ג	קרוונים
עבור כל משתתף/ת	340 ש"ח	315 ש"ח
עבור ילד בגילאי 2-12 בחדר הורים	200 ש"ח	190 ש"ח
עבור מבוגר שלישי בחדר	270 ש"ח	250 ש"ח
תינוק עד גיל שנתיים כולל כסא לחדר אוכל ולול לחדר, 50 ש"ח		

המחיר כולל: לינה, 3 סעודות, געלה ועונג שבת

הרשמה חובה!

המעוניינים יפנו לר' דקל ענקי הי"ו טלפון: 077:9330339 בשעות הערב.

לימוד בני הישיבות בבית המדרש פעולת צדיק בבין הזמנים סוכות תשס"ח. הלימוד היה להצלחת התורמים בכנס בגדרה וכן לשאר הנדיבים שהרימו את תרומתם למען החזקת בני הישיבות.

קימה מפני אביו או רבו וכו' בשעת קריאת התורה

שאלה: מנהגינו שהבן עומד מפני אביו בעת עלייתו לקרוא בתורה עד שישלים קריאתו, וכן אה קטן מפני גדול, וכן עומד מפני דודו או זקינו אבי אביו או אבי אמו, ויש לבאר בענין זה אה קטן שהוא בן תורה אהם יש לו לעמוד מפני אחיו הגדול עם הארץ, וכ"ש אה האה הגדול ידוע עליו שאינו מדקדק במצוות או שעובר במזיד על חלק ממצוות התורה, וכן בכה"ג מפני אביו או דודו. וכן יש לבאר דין תלמיד העומד מפני רבו או חתן מפני חמיו.

כתב מהרי"ץ בסדור עץ חיים דף סד, א כתוב בספר תניא וז"ל, מצאתי לגאון ז"ל שאין בני הכנסת עומדים מפני החשוב כשעומד לקרות עד שיגמור קריאתו ואפילו היה רבו מובהק שרוב חכמתו ממנו אינו צריך לעמוד על רגליו כל זמן שרבו קורא מפני אימת צבור. וראיתי להרב חביבי ז"ל כשהיה קורא בתורה בצבור לא היה מניח לעמוד אפילו תלמידיו, ומנהגינו לעמוד מפני אביו ומפני רבו. אפילו שאינו מובהק. עכ"ל ספר תניא. וכתב ע"ז רבינו מהרי"ץ וז"ל וזה סייעתא למנהגינו שעומד הבן לאביו עד שישלים קריאתו ואה קטן לאה גדול, וכן עומד מפני דודו אהי אביו או זקנו אבי אביו או אבי אמו, וכן עומד לאחי אמו. ואמנם בזמן שאהד מאלו קורא בקללות שבתו"כ או שבמשנה תורה אינו עומד כלל, והטעם כדאמרו במדרש בני מתקללין ואני מתברך, כמו כן בכאן ראוי שלא להרבות בכבודו בעת כזה. עכ"ל.

והנה בשו"ת לב חיים (ח"ב סי' קעה) להגר"ח פלאגי נשאל אם יש לקרוא לתורה מי שהוא בעל עבירה. והשיב וז"ל, נראה ודאי דרשע עובר עבירות שאינו בחילול שבת ועבודה זרה, נראה דיותר לקרותו ועולה למניין שבעה, ואדרבא כתוב בספר חסידים והביאו הרב כנה"ג (או"ח סי' רפב) במי שעבר על העריות דיותר לקרותו כדי שיתבזה והגם שבוזה כתב הרב שערי אפרים (שער ח סעי' לד) דלא יעלה שמא ילביץ פניו, אפילו הוא רשע, שמע מינה דלכל הפירושים עולה וכו' דכל עוד שאינו מומר גמור מותר ועולה, וכו'. ומכ"מ במי שהוא מומר לע"ז או לחלל שבת בפרהסיא אסור, כמש"כ הרמב"ם סוף פ"ל מהל' שבת והל' שחיטה פ"ד הט"ו (ר"ל, ששם כתב הרמב"ם הט"ו שהעובר עבירה על שאר המצוות הרי הוא בכלל רשעי ישראל. אבל מחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובר עבודה זרה ושניהם כגויים לכל דבר. אש"י) ועי"ע בספרו ספר חיים סי' יא סעי"ג.

ובשו"ע או"ח (סי' קכח סעי' מ) כתב כהן שנשא גרושה לא ישא את כפיו ואין נוהגין בו קדושה, אפילו לקרות בתורה ראשון, עכ"ל. ומלשון השלחן ערוך יש לדקדק דוקא לקרוא בתורה ראשון הוא שאין לקרותו אה להעלותו לתורה שרי ואפילו שהוא בעל עבירה. וע"ע מש"כ בזה בשו"ת עולת יצחק ח"א סי' יג אות ה' לחלק בין מי שמגלה בתער שמצינו שיש מהאחרונים שמתירים לצרפו למנין עשרה או לעליית ספר תורה לבין להעלותו להיות ש"צ, שבוזה בכל גוונא אין להעלותו להיות שליח אמצעי בין הצבור לבין המקום ב"ה עי"ש, ודו"ק.

ולהאמור, נראה כיון שענין מה שנוהגים לקום מפני אה גדול וכיוצ"ז הוא משום כבוד וכמו שדקדק מהרי"ץ בלשונו וכתב שבעת קריאת התוכחות ראוי שלא להרבות בכבודו בעת כזה, וממילא בשאר עליות לתורה ודאי הוא משום הכבוד, אשר על כן נראה כי אם האה הקטן הוא ת"ח ואחיו הגדול אינו בסוג זה יש לאה הקטן לקום ולעמוד לכבודו וכדמשמע ביור"ד (סי' רמ סעי' כב) שחייב אדם בכבוד אחיו הגדול ואפי' הקטן הוא ת"ח יותר מן הגדול עי"ש. וכן הוא מנהגינו. מיהו, אם האה הגדול ידוע שאינו מקיים את המצוות ועובר עבירה בפרהסיא נהי דלענין להעלותו לתורה יש מי שמתיר מכ"מ לעמוד לכבודו זה דבר שאינו מסתבר, ואע"פ שמתבייש האה הגדול בכך, לא גרע מכהן שנשא את הגרושה שאין נותנים לו לקרוא בתורה ראשון ובודאי שמתבייש הוא. וכן יש לדקדק ממש"כ השו"ע ביור"ד (סי' רמ סעי' כג) אה גדול שחירף וביזה לאחיו שהוא ת"ח וקטן ממנו בשנים ונידה הקטן לגדול יפה עשה שנהיה רכיון שאינו נושא פנים לתורה, אינו עושה מעשה עמך ואינו חייב לכבודו, עכ"ל. ומסתמרת לשונו משמע דמייירי שאי"צ לכבודו אפילו בפרהסיא, והכא נמי לנדון דידן היכא שאה הגדול וה"ה לדודו אינו עושה מעשה עמך ועובר עבירות בזדון אינו חייב לכבודו.

מיהו, נראה שבכבוד אביו חייב אע"פ שהוא בעל עבירות דבשו"ע שם ביור"ד (סי' רמ סעי' חי) פסק השו"ע וז"ל, אפילו היה אביו רשע ובעל עבירות מכבודו ומתיירא ממנו, עכ"ל. מוכח דכבוד אביו חמור טפי מכבוד אחיו הגדול ואע"פ שאביו אינו עושה מעשה עמך חייב לכבודו, וה"ה לנדון דידן יש לקום מפניו עת קריאתו בתורה. ואע"פ שיש לחלק קצת, מכ"מ אם לא יקום מפני אביו בצבור הוי מבוזה וחמור טפי.

ומצאתי און לי, בספר גדולות אלישע (יור"ד סי' רמ סעי' כג) שהביא את קושיית הדרכי משה מאי שנא אה גדול שחירף וביזה שאינו חייב לכבודו מאביו שעבר עבירה שאין הבן רשאי לנדונו, וכתב שהרב החיד"א בספרו ככר לאדן תירץ שיש חילוק בין כאור"א שהוא חמור לכבוד אחיו הגדול שהוא קל והביא ראייה לזה, [נע"ע להחיד"א בככר לאדן שבועות כח, ב].

ולענין קמת תלמיד מפני רבו מדברי ספר תניא מוכח דמחלוקת היא. לדעת גאון, אין לעמוד עת קריאת התורה. ולדעת ספר תניא, מנהגם לעמוד אפילו מפני רב שאינו מובהק. ובספר אמת ליעקב להר"י אלגאזי (הל' תורת עליית קס"ת סעי' לד) כתב תלמיד שקרא לרבו לקרות בתורה בצבור, אי"צ לעמוד כל זמן שרבו עומד וקורא רק בשעה שעובר לפניו לעלות לס"ת. וע"ע בספר חיים להגר"ח פלאגי פרק יא סעי' כג. ובבארות יצחק הל' קריאת התורה ס"ק חי הביא משו"ת הרמב"ם שהיה מנהג בכבל לעמוד לראש הישיבה, ע"ע שם. ובשו"ע המקוצר (סי' כב סעי' כח) כתב וז"ל, ויש נוהגים לעמוד גם כשהרב קורא בתורה, ובפרט בכרכה הראשונה. וע"ע בעיני יצחק הע' סב. מדברי מהרי"ץ בסדורו עץ חיים שהבאנו לעיל משמע שלא היו נוהגים כלל לעמוד מפני הרב וכמדוקדק מלשונו שאחרי שהביא דברי ספר תניא שכתב בתו"ד שנוהגים לעמוד מפני אביו ומפני רבו אפילו שאינו מובהק סיים וז"ל, וזה סייעתא למנהגינו שעומד הבן לאביו וגו' ואילו תלמיד לרבו השיטט ולא זכר כלל. אמנם ע"י בשת"ז סי' קמו ס"ק ט שיש ללמוד קצת מדבריו, שיש לקום מפני רבו אלא שאי"צ לעמוד כל זמן קריאתו. ושמעתי ממור"ר הגר"י רצאבי שליט"א שהעידו שבביהכ"ס של מארי יחיא יצחק הלוי זצ"ל שהיה הראב"ד של תימן לא היו קמים כל הקהל לכבודו, והוא משום המנהג שלא נהגו בכך עת קריאת התורה משום אה הצבור.

שוב ראיתי, שכבר עמד בדקדוק לשונו של מהרי"ץ מור"ר שליט"א שם פרו"ש ע"ע המקוצר סימן קס"ג הערה ל"ז וכתב שמהרי"ץ כתב זאת כפי מנהג עירו צנעא ועוד מקומות שלא נהגו לעמוד, אבל יש מקומות שנהגו לעמוד, ע"ש.

ולגבי קימה מפני חמיו יש שנהגו לעמוד מפני חמיו כמש"כ בש"ע המקוצר סי' כב סעי' כח, עי"ש. ובצנעא, שמעתי שלא נהגו לקום מפני חמיו. ומכ"מ, יראה שאם יש שני חתנים במשפחה, ראוי שישכמו ביניהם אם לעמוד אם לאו כדי שלא יהא הדבר נראה כזלזול שאהד עומד ואהד לא. כלל העולה, חובת האדם לקום מפני אביו או אבי אביו או אבי אמו וכן אחיו הגדול ודודו אהי אביו או אחי אמו, וזהו דוקא כשנוהגים מנהג כלל ישראל הכשרים, אבל אם יש ביניהם אהד שאינו עושה מעשה עמך אין חייב לכבודו, ואם זה אביו אפי"ה בכה"ג חייב לכבודו, ומיהו, באם אהד מקרוביו שאינו עושה מעשה עמך אין הדבר ידוע ומפורסם או שאינו נראה לבריות כעבירה בעוה"ר שהרבה דברים נדמה לאנשים כהיתר, בכה"ג יש לנהוג כפי הענין וכפי המקום והזמן. וקימה מפני ת"ח יש שנהגו ויש שלא נהגו. ומכ"מ, אם הוא רב דפקיע שמיא יפה ונכון הדבר לעמוד מפניו. וכל זה דוקא במקום שאין מנהג, אבל בישיבה או בכולל אשר יש נוהגים לקום מפני ראש הישיבה או המגיד שיעור או ראש הכולל וכיוצ"ז, בכה"ג יש לנהוג כמנהג המקום, וכמו שאמרו חז"ל "עלתא בקרתא זיל בנימוסה" (בראשית רבה מח, יד). ואשרי אשר יקים את דברי התורה. והקב"ה יגדור פרצות עם בית ישראל ויכוונן לבנו לעבודתו ליראתו בקדושה ובטהרה ויטע השלום בינינו ויסלק חנופה מתוכינו, אפי"ר.

מאת הרה"ג אבינועם שמואל יהב שליט"א מוצ"ב בבית הוראה פעולת צדיק ומה"ס נועם שיח על גיטין וחור"מ

המעמד הגדול לכבודה של תורה בעיר גדרה

כינוס מרגש לכבודה של תורה התקיים בחג הסוכות האחרון באולמי "אגם" שבעיר גדרה. ניתן היה להרגיש בחוש את ההתעלות הרוחנית ושמחת הקודש שזכו לה באי הכנס כתוצאה מדברי התורה שנאמרו ע"י הרבנים שליט"א ומהשירה המקורית שהושרה ע"י המשורר ר' איתן ימיני הי"ו. בכנס נשאו מידברותיהם מו"ר שליט"א, הרה"ג **אבינועם שמואל ייב שליט"א**, הרה"ג **רון אל אהרון שליט"א**, הרה"ג **סעיד פנחס צברי שליט"א** והרה"ג **חננאל שררה שליט"א**.

כפי שהוזכר בעבר, שם לו ארגון "פעולת צדיק" מטרה להגיע לציבור הרחב גם בערי השדה, לשם חיזוק הרוחניות והתעוררות המסורת. ככלל אירוע כזה הנועד בין השאר לאפשר לבאים לקיים את מצות הקבלת פני רבו ברגל. לקראת סוף הכינוס ענה מו"ר שליט"א לכל שואל ומבקש. **ברכות** עד בלי די יחולו על ראשו של ידידנו המסור לכל דבר שבקדושה ה"ה ר' **עמנואל צברי** הי"ו שנטל על שכמו את הארגון של כינוס זה לכל המשתמע מכך. וכן לר' **אלדד רצון** הי"ו על תרומתו והצלחת האירוע. יהי רצון שיתברך ממקור הברכות וזכות אבותינו הקדושים תעמוד לו ולבני ביתו. אכ"ר.

♦ דור לדור יספר

ביום שבת-קודש מיד כשהוציא החזן ספר תורה והעמידו על התיבה, התקרב הרב אצל הספר ואמר לקהל, הואיל ויש מאן-דהו מיצר לישראל, והין השעה נתאימה לפרט, על כן רק תכוונו דעתכם לדעתי, ותענו אמן בכוונה. הקהל נעננו בראשיהם לאות הסכמה, ואז פתח הרב ואמר ברכת ובזיע, כדברים האלה, **כל האלות הכתובות בספר התורה הזה יחולו על ראשו: בעגלא תהא מפלתו: באַסְקָרָה תהא מיתתו: יהי דרכו חושך וחלקלקות, ומלאך ה' רודפו: יהיה כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה: ועם ה' בשלום:** הקהל ענו אמן על כל פרט ופרט, ולאחר מכן פתח החזן הספר קראו שבעה מברכים והמשיכו כל הסדר כרגיל. [כנוסח דלעיל, מקובל אצל חכמי תימן לבטל גזירות האויבים הקמים על ישראל ומבקשים לפשוט ידיהם בהם או בממונם, והעתקתיו מתוך כת"י בעצה ותושיה]:

באותה שעה ממש, דהיינו שחרית של-שבת-קודש, נכנסה במשנה אלקידאסי שר"י רוח תזזית, רכב בפראות על פרדו והריץ אותו כמשוגע אל ואדי דְהָר. בהגיעו לשם ראה ערבים בוצרים את כרמיהם. אמר להם, רצוני לאכול ענבים. הגישו לפניו ואמרו לו, אכול אדונינו כנפשך שבעך. אמר להם, לא באלה חפצתי, כי אם מאותם שעדיין מחוברים בעץ. אמרו לו, טוב הדבר, מיד נבצור ונגיש לפניך. אמר להם, לא, רצוני הוא לאכול כשהענבים מחוברים בעץ עצמו. אמרו לו, מדוע יטריח אדונינו את עצמו, אנחנו נתלוש וניתן מיד לפיך. הפצירו בו ולא אבה. ניגשו אותו טָמָא וחיפשו בין הכרמים את האשכול אשר ישא חן בעיניו, וכשמצא הפיל את עצמו עליו כבהמה והתחיל לנשוך ממנו ברעבתנות, ולא הרגיש בעץ [כפי הנראה של-אֶפִיפִירֹת, שהגפן מודלה עליהן] אשר נתקע ונקב את בטנו, ושם נפל שדוד. שכל מדותיו של-הקב"ה מדה כנגד מדה. הוא נתקנא על דבר כרמי-היהודים, ונפרע ממנו הקב"ה על ידי כרם. ובכך נתקיימה בו קללתו של-אותו צדיק. הרצים יצאו דחופים להגיד למלך בצנעא כי כך וכך יארע למשנהו, והוא הבין מיד כי הושב גמולו בראשו על אשר ביקש לשלוח ידו ברכוש היהודים. על כן גם הוא התחרט ומשך ידו מן הגזירה, פן תדבקוהו הרעה:

היהודים בעלי הכרמים שהיו כארבעים איש, נתקבצו והלכו ביום ראשון לפי תומם לבוא אל המשנה, למועד אשר דיברו אתו. בלכתם בדרך, פגשו גויים וישאלו אותם, אנה אתם הולכים כל השיירה הזאת. סיפרו להם כל המאורע, שהמשנה למלך תובע אותם סך גדול על לא עוול בכפם, ועתה הם הולכים אליו לעמוד במשפט. אמרו להם, אין לכם צורך כבר שופט כל-הארץ דן דינכם, יש לכם "אֶפְגָם" [כך שגור בפי רבים מן הגויים בתימן לומר ליהודים בלשון ערב מֶעֱאֶפְגָם אֶפְגָם, והכוונה להבטחת הקב"ה לנו (ויקרא כ"ו, מ"ד) "וְאֵפֶגְם" זאת בהיותם בארץ אויביהם, לא מאסתיים ולא געלתים וגו', כי יש מן היהודים שהיו מפחידים אותם בכך]. וסחו להם כל פרטי העניין שאירע למשנה בכרם. פתחו פיהם ונתנו שבח הודאה למקום ברוך הוא, כי נִגְף צורר היהודים. מיד נטו מן הדרך, והלכו אל השוק ויקנו משם שני גדיי עזים טובים, להוליכם אל בית הרב לעשות אותו יום משתה ושמחה על הנס המופלא שנעשה להם:

בהגיע זמן הסעודה, לעת אכילת ה"געלה" ומשתה היין, היה מקדים השותה לומר, **ארור הַטָּמָא אלקידאסי**. ויתר המסובים עונים, **ברוך רבינו אברהם**. וחבירו אחרי פותח ואומר, **ישחקו עצמות אַלְזִיר בגיהנם**, והם עונים, **ברוך מגן אברהם**. וכן **ארורים אויבים, ברוכים ישראל**. [עיין שלחן ערוך המקוצר הלכות פורים סימן קכ"ג סוף סעיף ה'].

(מתוך ספר נפלאות מתורתך אשר עודנו בכתובים, על פי מקור נדיר)

מעשה שאירע לפני כמאתיים שנה, במהר"ר אברהם הלוי צוק"ל מעי"ת צנעא המכונה בשם אלשיך שלא זו בלבד שהיה רב מובהק בתורה, הלכה ומדרשים, דקדוק קבלה ומפרשים, אלא זכה לשני שולחנות, תורה וגדולה במקום אחד. יען כי חנן אותו ה' גם בעושר ונכסים וכבוד, ואף שדות וכרמים היו לו, ובכללם זכה בכרם נחמד במקום ידוע הנקרא עד היום בשם וְאָדִי דְהָר הסמוך לצנעא, שמגדלים שם פירות ומיני-ירק. סמוך לכרמו היה כרם של-גוי אחד, אך אשכולות-ענביו היו כחושות וגרועות, באופן שהבדל גדול וניכר היה ביניהם, לעיני כל רואיהם:

ויהי היום הגיע לשם איש צר ואויב, הוא המשנה למלך תימן, אשר נקרא חוץ מכבודכם בשם אֶלְקִידָאִסִי שר"י. בראות אלקידאסי את הענבים המשובחים של-מהר"ר אברהם, הנחמדים למראה וטובים שמותם, שהיו מקצתם משתלשלים ויורדים לתוך כרמו של-אותו גוי, כי לא הבדילה ביניהם אלא גדר, פתח פיו בשבח ותהילה לבורא יתברך. העומדים שם שידעו כי עינו צרה ורעה בישראל, העירו לו, דע לך אדונינו, כי זה האשכול שאתה רואה, הוא של-יהודי אחד. שאל, מי הוא זה ואיזה הוא. אמרו לו, מְרִי אברהם אֶלְשִׁיךְ. בתמיהה ופליאה אמר המשנה, וכי יש ליהודים בארצנו כרמים. ענו לו, יש ויש הרבה. לזה כאן, ולזה במקום פלוני, ולזה במקום פלוני וכו'. חקר אחריהם ורשם שמותיהם, וחרז לביתו סר זרעך, כשהוא מבקש להתעולל על היהודים עלילות ברשע. את מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים, הגיש לפני המלך, באמרו לו שאין ראוי ליהודים להיות חשובים ובעלי שדות וכרמים כערבים פן יגבה ליבם וימרדו בנו. הבה נתחכמה להם. לכן עצתי המלך תיטב עליך, נבוא עליהם בטענה שהם מפיקעים את המס הראוי למלכות ("בית אלמלא"), כיון שאינם נותנים את המעשר משדותיהם וכרמיהם כדרך שנותנים הערבים, נמצא שגורמים לנו הפסד גדול. על כן אין מנוס אלא הטיל עליהם תשלומים וקנסות מיום שקנו אותם ועד עתה. ועוד הוסיף שקרים וערבובי דברים כהנה וכהנה, עד שהמלך נתפתה וקיבל דבריו, ויען ויאמר לו, עֶשֶׂה כטוב בעיניך. אך הזהירו כי למהר"ר אברהם אלשיך עצמו, לא יעשה מאומה, יען שהוא היה ממונה על יציקת המטבעות של-מלכות:

מיד אותו היום שלח המשנה להביא לפניו מי שנמצאו מבעלי הכרמים, ובבואם נזף בהם, והעמיד פנים כאילו הם גנבים וחמסנים, וכה אמר, מדוע לא שילמתם עד היום חוק המס הקבוע. זה עתה נודע לי שיש לכם כרמים כחשובי הישמעאלים, אבל זו ארצנו ונחלת אבותינו, ואין לכם חלק ונחלה בתוכינו. אך בזאת נאות לכם, אם תשלמו עד פרוטה אחרונה. והנה החשבון לפניכם. הם הסתכלו והבינו ערמתו של-אותו רשע, שכוונתו בטענה בדויה זו אינה אלא לנשל אותם מרכושם, יען כי התשלום שבא לחדש עליהם עתה, הוא יותר משוויים של-כרמים עצמם, ולפי החוק הם פטורים מכלום. אך מי יאמר למשנה-למלך מה-תעשה, כאשר דבר מלך שלטון, על-כן ענו ואמרו לו, הואיל ועתה אין פנאי, כי כעת יום ששי שהוא אצלכם קודש ["גַמְעָה"], ואצלינו מחר שבת-קודש ולא יתכן לעמוד בדיון, אלא ביום ראשון הננו מוכנים ומזומנים לפניך למשפט וניתן דין וחשבון על כל העניינים. קבעו השעה, ויצאו מאתו, כשפניהם מועדות אל ביתו של-מהר"ר אברהם שהיה עוסק בצרכי ציבור באמונה, ליטול ממנו עצה ותושיה. בבואם, אמרו להם בני-הבית שהוא נמצא בבית הכנסת, והלכו שמה ועמדו כנגדו בחצר. כשראה אותם הבין כי רצונם לדבר אתו, יצא הוא אליהם, ויספרו לו את כל הקורות אותם. השיב להם, כעת ערב שבת, יהיה זה ללכת דבר לאחרים, פן יהיו ביגון וצער בשבת. אלא שבתו בשלום וכמו שנאמר (ישעיה נ"ח, י"ג) וקראת לשבת עונג, ובעזר ה' אראה מה לעשות לבטל הגזירה הרעה הזאת:

בעניין דרכי השירה והנגינות המקובלות בידינו

ליהודי תימן נגינות ושירים מיוחדים, מהו מקורם ומאין יסודם?

יסוד השירים ועמוד הנגינות המקובלות אצלנו בק"ק תימן יע"א, נמשך דור אחר דור מאז היות בית קדשינו ותפארתינו עומד על תילו, כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם. הגם כי קיבלנו ששינו בהם מעט, בבחינת איך נשיר את שיר י"י על אדמת נכר. וחזינו נמי כי יש מקצת שינויים מעיר לעיר וממחוז למחוז, או אפילו באותה עיר עצמה וכן בין משורר למשורר. כל שכן מדור לדור לפי רוב השנים ובמצוק הזמנים ופיזורינו בין העמים, קשה שישארו כולם במתכונתם ממש כי זה מהדברים שאין להם שיעור, וכידוע למבין ולמתחקה על השרשים. מכל מקום עשו אבותינו כפי מיטב יכלתם לשמור על מסורת ישראל סבא גם בנגינותיהם, הן עם לבדד ישכון ובנויים לא יתחשב. ועיין חגיגה דף טו: גבי אלישע אחר, שלא פסק זמר יווני מפיו, ומהרש"א והגרעק"א שם. וכה הזהיר המשורר בשירתו קום ידידי בשחרים וז"ל, עזוב קין והבל, ואחות לוטן (ושובל) [ויובל], תופשי כנור ונגל. עת ינענעו יתרים, או יתבלו נגימה. אזינדך יהיו סגורים, משמוע מהם מאומה. מגנינתם ושיקם, אזנדך הש"ע והכבד. ועזוב יפיים ותאָרם וכו'.

והדברים הללו ידועים לנו מן המסורת שבידינו, ומתחזקים מהוכחות שאין כאן מקומן. והמוחש לא יוכחש כי הנעימות שלנו אינן משתוות לשום אומה ולשון, כולל תושבי ארץ תימן עצמה שהיו אבותינו ואבות אבותינו שוכנים ביניהם. וזה גם בתפילות ובקריאות התורה ונביאים וכתובים משנה וגמרא וכיוצא בהם, היפך שאר קהילות ישראל שלקחו מזמרת הארץ והטמינו בכליהם כאשר עיני הקורא בשערים המצויינים בהלכה, כגון שו"ת משאת בנימין סימן ה', ושו"ת הב"ח הישנות סימן קכ"ז, ויוסף אומץ (יוזפא) סימן תר"ב, ושתי ידות למהר"ם לונזאנו דף קמ"ב ע"א, ומעשה רוקח על הרמב"ם פרק ח' מתפילה, ומגדל עוז להיעב"ץ דפוס ורשא דף צ"ו ע"ג, ושו"ת נובליק אור"ח סימן י"א, וכף החיים סימן נ"ו ס"ק טו"ב וסימן תק"ס ס"ק ל"א, ומקור חסד על ספר חסידים סימן רל"ח, דף רי"א, ושו"ת ציץ אליעזר חלק י"ג סימן י"ב, ושו"ת יב"א ח"ו אור"ח סימן ז', ובמה שכתבתי בס"ד בשולי המעיל סימן ד' אות י"ט, ובעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר הלכות ראש השנה סימן ק"ט אות מ"א, ובהלכות תלמוד תורה סימן קס"ד הערה נ"ב ד"ה ודע:

ומזה כשלוש מאות וחמשים שנה הופיע אורו של כמיה"ר שלום שבזי זצוק"ל, אשר שריו ושירתיו לשונם שיהלך בארץ אבל ראשם מגיע שמי השמימה קודש קדשים כידוע. והזכיר אותן ג"כ גאון עוזינו מהרי"ץ זצוק"ל בשו"ת פעולת צדיק חלק ג' סימן קע"ד דף צ"ד באה"ל, והוא מה שייסד המשורר ר"ש אלשבזי ז"ל, ואם בא לא נכון וכו' יעו"ש. ועליו כתב בנחלת יוסף דף פ"ב, הרב הגדול בענקים אחרון בזמן הגדול במעלה, בקי בכל סתרי תורה וכל עומק הלכה חמורה, חיבר כשלושת אלפים שירים ופיוטים נחמדים ויקרים, רחב ליבו ועומק בירתו ברוי הסתרים, מה רבה עונותיו כהלל הזקן וכו'. המשוררים בכל תימן כמעט רובם ככולם שואבים רק מהבאר הגדול הזה יעו"ש"ב. והרה"ג שלום אלשיך זצ"ל (רב קהילת התימנים בירושת"ו) כתב בפתיחת פירושו לשיר האהבת יום שבת, זאת השירה חסירה גאון האלהי ר"ש בן הרב יוסף ב"ר ישראל שבזי זצוק"ל, והיא בנויה בית בלשה"ק ובית בל"ע לחבר ז"ל. ויש בה שודות רמים ונפלאים עד מאד ע"כ. והרה"ג חיים סנואני זצ"ל באחד מספריו שראיתי בכתי"ק ועדיין לא נדפסו, כתב שהוא היה נצוץ דוד המלך ע"ה. ודי בזה כאן:

ובזינו הגדולים והקדושים חכמי תימן נע"ג, הנהיגו סדרים נכונים בשירתם וזמרתם, כבעד הלכות וגדרו נדירות שנתקיימו עד הדור האחרון. כגון: א. שלא יהיו בהם דברים בטלים ושיחות הבלים, כל שכן וחלילה דברי חשק ועגבים האסורים מחמת יצה"ר, עיין רמב"ם פכ"ב מאיסורי ביאה הלכה כ"א ובתשובותיו סימן רכ"ד, ושלחן ערוך אור"ח סימן ש"ז סעיף ט"ז ואהע"ז סימן כ"ה סעיף א', ושדי חמד מערכת חתן וכלה אות י"ב, ועוד בספרים רבים. ב. שלא לנגן בכלי זמר כלל ועיקר אפילו בשמחת חתנים, זולתי בפה, כמשמעות דברי רבינו הרמב"ם ומרן הש"ע דלא כהרמ"א, והרחבתי בזה בס"ד בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר סימן ק"ז אות ח'. ויש רבים מקרוב שהתירו להקיש ביד על פח לפי שאינו כלי זמר, ותו לא. ופחים אלו הובאו אליהם בתקופה האחרונה מלאים נפט, ואחר שנתרוקנו השתמשו בהם לצורך זה, וכפי הנראה בדורות הקודמים לא היה בנמצא כעין זה. ג. שלא לשיר פסוקי תנ"ך כלל ועיקר, ולא רק שיר השירים, עיין סנהדרין דף קא. ורש"י שם, ורמב"ם בפירוש המשנה שלהי פ"ק דאבות, וראב"י"ה בברכות סימן צ"א, ובמקו"א"ה. ד. שאין מתחילים שירה, עד שפותחים בשיר (הנקרא "נשיד") לפניה, עיין הקדמות לדיואן נעים זמירות. ה. אומרים את הכל בשלימות, וגם אין מדלגים וקופצים משיר לשיר ומשירה לשירה, כי הכל מיוסד במספר במשקל. ו. הקהל מקשיבים באין אומר ואין דברים בלא אכילה ובלא שתייה, ונותנים רמז לדבר, כי שירה בגימטריא תפלה.

אין צריך לומר כי הצניעות והקדושה יסוד הכל, אנשים לבד ונשים לבד, קולן לא ישמע וריקודן לא ייראה חס ושלים, ועיין מ"ש בס"ד בשו"ת עולת יצחק חלק א' סימן קמ"ז אות ג'. וכל אלו מלבד מה שהרחיקו מלקבל נגינות הגויים כדבר האמור, וכן אופן ריקודים שהם כמנהג הגויים או סוגי ריקוד המיוחדים לנשים וכיו"ב. אין פלא איפא כי במסיבות כאלה שרתה שכניה, ועיני המשוררים והשומעים זולגות דמעות מרוב רגש חרדת קודש:

הלא למשמע אוזן דאבה נפשינו בדורנו, שמה ושערוריה נהייתה בארצנו, לא זו בלבד שמוזיפים ומסלפים שירי קודש בנגינות נכריות ונוטעים זמורות זרות בכרם בית ישראל, אלא עברו כל גבול לשורר דברי ניבול-פה רח"ל אוי להם ולחלקם, ומתערבים בריקוד זכרים ונקיבות ונופלים בשחת רשתם, והכל בהסוואה ובהטעאה כאילו אלו הם "שירים תימניים". וגם מי שאינו מבין המלים שהם בלשון ערבי, סוף סוף ארס הטומאה טמון בהם ומפפע ועולה, ועל דרך שכתב השל"ה והביאו המשנ"ב בשער הציון סימן תק"ס אות כ"ה שלא לזמר שירי עגבים לתינוק שזה מוליד לו טבע רע יעו"ש. ויש מחסויאים עוד את הרבים גם בהדפסת שירי קודש עם שירי הבל וזימה. [ואין פלא איפא כי בזמנינו בדרך-כלל אין טעם וריח לשיריה]. התייצבו לדין דעו מה תענו. עורו ישיני לב למתי תישנו:

ולכל בני קהילתנו נקרא, צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתך על משכנות הרועים, הבה ונסיר את אלהי הנכר אשר בקרבנו, נאזור מתנינו בשארית כוחותינו למנוע בדרכי נועם את הריקודים המעורבים, והשירים המתועבים, וכל מקום שאתה מוצא "גדר" ערוה אתה מוצא קדושה. ואז בהיות מחנינו קדוש, ישיב שכיתו יתברך לתוכינו במהרה בימינו אכי"ר:

כעתירת צעיר צאן קדשים
יצחק רצאבי

עשרות בחורים התאספו בבימ"ד חניכי הישיבות פעולת צדיק למבחן בספר החשוב "שלחן ערוך המקוצר" שלב הגמר מחזור ה-20. ביום שני ד' דחוו"מ סוכות תשס"ח. לאחר תפילת המנחה ענה מו"ר שליט"א לשאלות מפי הבחורים היקרים. אחר תפילת ערבית נשא דברי חיזוק הגאון רבי **פינחס קורח** שליט"א. במהלך הערב קיבלו הנציגים פרסים. אחר מכן הוכתרו החתנים, וחולקו מגלות למצטיינים. כמו"כ קבלו כל הבחורים שי מספרי המכון, וחולקו תלושים לקניית ספרי המכון למשתתפים בשלב ב' וג'. הערב הוקדש לעילוי נשמותיהם הטהורות של ר' יוסף **יעיש דוד** (דחוח) זצ"ל במלאת שנה לפטירתו, ולע"נ מרת **יונה חמאמה דוד** (דחוח) ע"ה במלאת 11 חודש לפטירתה תנצב"ה.

עמלי התורה יצאו מהכנס באוירה נפלאה ומרוממת תוך הרגשת מעלת לומדי התורה, כמו"כ השתתפו הורים רבים אשר רוו נחת מבניהם שהצליחו וקיבלו פרסים ומילגות. אשרי עין ראתה כל אלה...

שמות הזוכים בהכתרת

חתני שלחן ערוך המקוצר סוכות תשס"ח

ישיבות גדולות - חתן א' - הבה"ח דוד חריי הי"ו.
ישיבת "גבעת שאול" - חתן ב' - הבה"ח שמעון מהלל הי"ו. ישיבת "חן במדבר".
ישיבות קטנות - חתן א' - הבה"ח אהרון אלנדאף הי"ו. ישיבת "נחלת אשר" - חתן ב' - הבה"ח יהודה אריכא הי"ו. ישיבת "פנונוביז".

מבחן בקיאות על ספר שלחן ערוך המקוצר

מחזור ה- 21 על חלק ד' יורה דעה

תכנית המבחנים: שלב א' 5 שאלות על ס' קלו

בספרים פתוחים. **שלב ב' ס' קלז - קלט. שלב ג' ס' קמ**

קמ - קמה. **שלב ד' ס' קמו - קב.**

שליחת תשובות לכתובת: משפחת צדוק האדמו"ר מקוצק 13 בני ברק פקס: 03-6748868 לפרטים נוספים נא חייג 1599-500-404 שלוחה מספר 3.